

#16

GYARMATHY Tihamér

GYARMATHY TIHAMÉR (1915-2005)

Hullámritmus | Rhythm-wave, 1964

Olaj, farost | Oil on wood-fibre, 100x62 cm
Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse:
Gyarmathy 964. 64/5 Hullámritmus 97,5x66,5 cm

Kezdő ár | Starting price: 4 000 000 Ft / 11 940 EUR
Becsérték: 5 000 000 - 6 000 000 Ft
Estimated value: 14 925 - 17 910 EUR

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| osztrák magángyűjteményben

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Gyarmathy Tihamér kiállítása.
Tanács körút 6., Budapest, 1964. április, katalógus nélkül
| Gyarmathy Tihamér festőművész kiállítása. Múcsarnok, Budapest, 1979.
november 23. - december 16., katalógus: szám nélkül
| Gyarmathy Tihamér Művészeti Akadémiai Székhely kiállítás.
Köröndi Galéria, Budapest, 1993. június 7. - július 2.
| Gyarmathy Tihamér válogatott művek kiállítása. Köröndi Galéria, Budapest, 1994.
| Gyarmathy Tihamér életmű kiállítása,
Budapesti Történelmi Múzeum Fővárosi Képtár, 1995.
| Háború utáni non-figuratív és absztrakt művészet.
Virág Judit Galéria, Budapest, 2019. május 24. - június 29., katalógus nélkül

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Gyarmathy Tihamér festmények.
Szerk.: Csák Ferenc, Köröndi Galéria, Budapest, 2004. 158.

Gyarmathy Tihamér 1948-as bemutatkozó tárlata az utolsó progresszív művészeti kiállítások egyike volt. A fiatal pécsi festő alapító tagja volt a háború utáni legfontosabb és legnagyobb hatású hazai művészeti csoportosulásnak, az Európai Iskolának, amely az akkori zűrzavaros években egyfajta hidat kívánt képezni a „keleti” és a „nyugati” művészet között. Stíluspluralizmus, ám mindenképp progresszív és nyitott, modern szellemiség jellemezte.

Az Európai Iskolához csatlakozó művészek egyrészt a Vajda Lajoshoz és Korniss Dezsőhöz köthető szentendreiékből, másrészt a francia orientációjú, a párizsi szürrealistákat jól ismerő absztrakt festőkből állt. Utóbbiak közé sorolható többek között Gyarmathy,

Lossonczy Tamás, Martyn Ferenc és Rozsda Endre. Hamarosan Gyarmathy és a nonfiguratív festők kiváltak az Európai Iskolából, és önálló csoportot hoztak létre Elvont Művészek néven. A mozgalmat azonban nem sokkal később elsodorta a „fordulat éve”: a kommunista kultúrpolitika öncélú és dekadensnek bélyegezte a hazai absztraktokat, majd betiltotta működésüket. Gyarmathy Tihamér ezek után a belső emigrációt és a teljes elvonulást választotta, a modernista formanyelvet ugyan nem adta fel, de ettől kezdve műterme magányában alkotott. Ahogyan az Európai Iskola legendás teoretikusa, Kállai Ernő is megjegyezte, Gyarmathy „vérbeli kolorista”; életművének különlegessége abban rejlik, hogy teljesen egyedülálló, és mindig új

utakat, rendszereket, témákat keresett. A negyvenes-ötvenes években sokat kísérletezett az olajfesték modifikálásával, ekkor nem is vászonra, hanem horgonyzott öntelemezre festett. A Kállai által bioromantikának nevezett művészeti koncepció értelmezése szerint Gyarmathy a természettudományok korabeli vívmányait állította párhuzamba az absztrakt formákkal, mintegy analógiaként. Gyarmathy az általa létrehozott természeti struktúrákat horizontális és vertikális hálórendszerre konstruálta. Művészetében az összetett és bonyolult szellemi, ideológiai háttér mellett azonban a humor és a dekorativitás, a játékoság is fontos szerepet játszik. Kiváló példája ennek a most aukcióra kerülő *Hullámritmus* című festmény.

KELEN ANNA

